

LITTERATURA
Serpentium

JAARGANG 41
NUMMER 2

VOLUME 41
ISSUE 2

EUROPESE SLAGENVERENIGING - EUROPEAN SNAKE SOCIETY

INHOUDSOPGAVE

■ ARTIKELEN

Mijn twintigjarige ervaring met de San Francisco kousenbandslang. Deel 2 58
Herman Bruyndonckx

Ziekten in boa-collecties 80
Erwin J. Al

■ RUBRIEKEN

Voorwoord 55

Van het bestuur 56

CONTENTS

■ ARTICLES

My twenty years of experience with the San Francisco garter snake. Part 2 58
Herman Bruyndonckx

Diseases in boa collections 80
Erwin J. Al

■ COLUMNS

Foreword 55

From the board 56

VOORWOORD

De redactie is uiteraard altijd ruim voordat een aflevering van *Litteratura Serpentina* bij u in de bus valt, bezig met de noodzakelijke voorbereidingen voor publicatie, waaronder het schrijven van een voorwoord. Dat heeft het gevaar in zich dat we het nu nog hebben over iets wat eind juni, het moment waarop u deze aflevering ontvangt, niet meer relevant is, of, omgekeerd, dat er zich belangrijke ontwikkelingen hebben voorgedaan die wel degelijk ter sprake hadden moeten komen. Dat geldt in sterke mate voor het voorwoord dat u nu aan het lezen bent. Gewoonlijk sturen we met het tweede nummer het entreebiljet mee voor de Slangendag van de tweede zondag van oktober. Maar op het moment van schrijven is nog allesbehalve duidelijk of we ons al kunnen verheugen op onze traditionele herpetologische reünie. Nog steeds woedt de wereldwijde strijd tegen Covid-19 in alle hevigheid en is er nog steeds sprake van grote, internationale en sociale beperkingen. Ongetwijfeld zullen we ons op enig moment tot overwinnaar van deze strijd kunnen uitroepen, maar het is erg onduidelijk of dat op zo'n korte termijn zal gebeuren, dat de Slangendag van 10 oktober 2021 normaal zal kunnen doorgaan. Vandaar dat we nog even wachten met het meesturen van het entreebiljet. Mocht de situatie zich zodanig verbeteren dat de Slangendag doorgang kan vinden, dan zult u het entreebiljet aantreffen bij de derde aflevering van deze jaargang. U doet er overigens goed aan de ontwikkelingen te volgen op onze website, die we actueel zullen houden: www.snakesociety.nl.

Intussen vinden we dat we erin zijn geslaagd dit tweede nummer van *Litteratura Serpentina* een interessante inhoud te geven. U treft aan: het tweede deel van Herman Bruyndonckx over de San Francisco kousenbandslang. Dat is onder meer een overtuigend pleidooi voor een samenwerking tussen privékwekers en dierentuinen ten einde bedreigde diersoorten, uiteraard de San Francisco kousenbandslang voorop, zoveel als mogelijk te beschermen.

FOREWORD

Evidently, the editorial board starts with all necessary preparations for publication well ahead of time before you receive an issue of *Litteratura Serpentina* and this includes writing the foreword. Consequently, this holds the risk that we are writing something that might not be relevant at the end of June, but the other way around, important and unforeseen evolutions may have occurred by the time you are reading the issue that could not be taken into account. This is particularly true for the foreword that you are currently reading. Usually we send you the entrance ticket for the Snakeday that will take place the second Sunday of October, together with the second issue. During the writing of this foreword, however, it is far from clear if we can look forward to a herpetological reunion. A global effort is still taking place in an attempt to combat Covid-19 and extensive international and social restrictions still apply. Undoubtedly, we will be able to proclaim ourselves as the victor of the battle at a certain moment, but it remains unclear if this will happen soon enough to allow the Snake-day of October 10, 2021 to take place as usual. Accordingly, we will postpone sending the entrance ticket. If the situation would improve in such a way that the Snakeday can take place, you will receive the entrance ticket together with the third issue of this volume. In addition, we recommend to regularly check our website for updates about relevant developments: www.snakesociety.nl.

In the meantime, we are convinced that we achieved to compile an interesting second issue of *Litteratura Serpentina*. You will find: the second part by Herman Bruyndonckx about the San Francisco garter snake. That publication also constitutes a plea for an improved collaboration between private keepers and zoos towards the conservation of threatened species, with the San Francisco garter snake in front. In addition, he intriguingly documents how easily a habitat can deteriorate and how

Verder beschrijft hij op indringende wijze hoe gemakkelijk de teloorgang van een leefgebied kan plaatsvinden en hoe weinig er aan wordt gedaan om dat tegen te gaan. Van Erwin Al treft u verder een bijdrage aan over ziekten in boa-collecties, die een vervolg is op zijn eerdere artikel over de moeizame zoektocht naar herkomstuivere boas.

We hopen met u dat de strijd tegen de pandemie snel beslecht zal zijn, en dat we elkaar, al of niet met een aangepast protocol, binnenkort in Houten kunnen ontmoeten.

Geniet intussen van deze aflevering en blijf gezond!

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck
Richard de Jong

VAN HET BESTUUR

Al een aantal jaren blijkt dat veel hobbyverenigingen steeds kleiner worden. Dat zal deels door het internet komen, omdat daar steeds meer informatie te vinden is. Ook de *Europese Slangenvereniging* had een jaar of 25 geleden meer dan achthonderd leden, maar dat is inmiddels gezakt naar een redelijk stabiel aantal van zo'n 235 leden nu. Ook zusterverenigingen als de *NBAT* en *Lacerta* worden steeds kleiner. Een jaar of acht geleden hebben de verschillende Nederlandse en Vlaamse terrariumverenigingen al eens toenadering tot elkaar gezocht, maar omdat men de samenwerking toen veel te ambitieus wilde opzetten, is dat op niets uitgelopen.

Ongeveer twee jaar geleden heeft een aantal bestuursleden van *Lacerta* en de *ESV* de koppen bij elkaar gestoken om te kijken op welke manier en op welk gebied wij zouden kunnen samenwerken. Die gesprekken hebben geleid tot een lijst met onderwerpen waarmee we elkaar kunnen versterken. Inmiddels heeft dat ook al tot de eerste concrete resultaten geleid! Er

little effort is made to prevent this. You will also find a contribution by Erwin Al about diseases in boa collections, that is a sequel to his earlier article about the cumbersome search for pure-bred boas.

Together with you, we hope that the battle against the pandemic can end soon and that we will be able to meet in Houten quickly, with or without restrictions.

Enjoy the current issue in the meantime and stay healthy!

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck
Richard de Jong

FROM THE BOARD

Since a number of years many hobby associations are getting smaller and smaller. This will partly be due to the internet because more and more information can be found there. While the *ESS* had more than 800 members about 25 years ago, the count has dropped to a reasonably stable number of about 235 members. Sister associations such as *NBAT* and *Lacerta* are also getting smaller. About eight years ago, the various Dutch and Flemish terrarium associations already approached each other, but as the plans for a possible collaboration at the time were too ambitious, they turned out to be unsuccessful.

About two years ago, a number of board members of *Lacerta* and the *ESS* got together to see how and in what areas we can work together. These conversations have resulted in a list of topics that would allow to strengthen each other and has already led to the first concrete results! An exchange of board members is currently taking place, with Peter de

vindt inmiddels een uitwisseling plaats van bestuursleden, waarbij Peter de Koning, de voorzitter van *Lacerta*, bij de bestuursvergaderingen van de *ESV* aanwezig is en ondergetekende namens de *ESV* bij de bestuursvergaderingen van *Lacerta*. Verder proberen we onze tijdschriften qua format en vormgeving naar elkaar toe te laten groeien, waarbij *Lacerta* momenteel met een komend themanummer een proef neemt om haar tijdschrift, net als *Litteratura Serpentina*, tweetalig (Nederlands en Engels) te maken. Het grote voordeel daarvan is dat meer buitenlandse auteurs geïnteresseerd zullen zijn om voor het blad te schrijven, omdat het internationale bereik veel groter wordt. Een ander voordeel is dat de twee redacties elkaar kunnen versterken met ondersteuning als dat nodig is.

Het is overigens zeker niet de bedoeling om *Litteratura Serpentina* en *Lacerta* te laten fuseren tot één blad. De leden kunnen ervan verzekerd zijn dat zij altijd een 'slangenblad' zullen blijven ontvangen; andere diersoorten vallen onder een ander abonnement.

Het is de bedoeling dat beide verenigingen eerst eens samen gaan kijken hoever zij met deze samenwerking komen, voordat in de toekomst misschien ook andere terrariumverenigingen kunnen aansluiten. Verder kunnen de besturen misschien samenwerken op administratief gebied en ook gezamenlijk één stand op reptielenbeurzen inrichten om zo samen reclame te maken voor de beide verenigingen. Trouwens, de voorzitter van *Lacerta*, Peter de Koning, helpt ons al een aantal jaren bij het organiseren van de gezondheidscontroles op de Slangendag.

Verder kunnen onze leden gebruik gaan maken van de Vraag & Aanbodsite van *Lacerta* en worden ze uitgenodigd om deel te nemen aan webinars over reptielen en amfibieën die *Lacerta* af en toe organiseert. Wij zullen dit soort evenementen via e-mail aan onze leden aankondigen. Mocht je vermoeden dat je e-mailadres nog niet bij ons bekend is, geef dit dan door aan de ledenadministratie treasurer@snakesociety.nl

Anton van Woerkom, secretaris *ESV*

Koning, the chairman of *Lacerta*, present at the board meetings of the *ESS* and the undersigned on behalf of the *ESS* at the board meetings of *Lacerta*. We are also trying to converge our journals in terms of format and design, where *Lacerta* is currently testing with a forthcoming theme issue to make their journal bilingual (in Dutch and English), just like *Litteratura Serpentina*. The big advantage of this is that more international authors will be interested to write for the journal because it will also be published in English. Another advantage is that the two editorial teams can reinforce each other with support if necessary.

Moreover, it is certainly not the intention to merge *Litteratura Serpentina* and *Lacerta* into a single journal. Members can be assured that they will always continue to receive a 'snake journal'; other animal species are subject to a different subscription.

The intention is that both societies first want to see how far they can get with this collaboration, before other terrarium societies might join in the future. Furthermore, the boards may be able to cooperate in dealing with administrative tasks and also with one stand at reptile fairs and thus promote both associations simultaneously. The chairman of *Lacerta*, Peter de Koning, has already been helping us for a number of years, in organizing the health checks on the Snakeday.

Furthermore, our members can start using the *Lacerta* Supply & Demand site and are invited to participate in webinars that *Lacerta* occasionally organizes about reptiles and amphibians. We will always announce these events to our members by e-mail. If you doubt whether your e-mail address is already known to us, please notify the membership administration at treasurer@snakesociety.nl

Anton van Woerkom, *ESS* secretary

ESV-boeken en andere uitgaven
ESS-editions and others publications

NEDERLANDSTALIGE UITGAVEN

HERPETOLOGISCHE BUNDELS:

- Marcel van der Voort, 2014, *Adders onder het gras! Over slangen in mythen en verhalen*. Een bloemlezing van cultuurhistorische artikelen zoals in de jaargangen 13 t/m 31 in *Litteratura Serpentina* zijn verschenen. Tweede, aangevulde en gecorrigeerde oplage. € 17,50.
- Ron Bronckers (2019), *Adderjagers! Portretten van een verdwenen en vergeten beroep*. Verzamelde artikelen uit de jaargangen 28 t/m 38 van *Litteratura Serpentina*. Tweede, vermeerderde druk. € 25,-.
- *Herpetologische Bundels deel 4: Waterslangen, 2013*. Bloemlezing van artikelen over waterslangen uit de jaargangen 1 t/m 30 van *Litteratura Serpentina*. € 15,-.
- Sterrin Smalbrugge (2019), *Het Grote Reptielenboek*. € 19,99.

Om te bestellen binnen Nederland, neem contact op met de penningmeester: treasurer@snakesociety.nl. Vermeld daarbij de gewenste titel en vraag naar de prijs inclusief verzendkosten. U krijgt dan na betaling uw exemplaar toegestuurd.

ENGLISH TITLES PUBLISHED IN THE SERIES

HERPETOLOGICAL VOLUMES:

- Marcel van der Voort, 2012, *There's a snake in the grass! About snakes in myths and stories*. € 17,50.
- Ron Bronckers, 2019, *Viper hunters! Portraits of a vanished and forgotten profession*. € 25,00.
- A.A. Verveen, 2014, *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. € 29,50.

Please contact the treasurer to order a copy: treasurer@snakesociety.nl. Name the title you wish to order and ask for the price including shipping costs.

